

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Forgács és Kiss Ügyvédi Iroda (1065 Budapest, Podmaniczky utca 16., ügyintéző: dr. Kiss Elemér ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve () I. rendű és II.rendű felperes neve (II.rendű felperes címe, a dr. Kovács Zsuzsa ügyvéd (Busch Ügyvédi Iroda, 1075 Budapest, Madách tér 5.) által képviselt mint törvényes képviselő által képviselt I.rendű alperes neve I. rendű, II.rendű alperes neve II. rendű, III.rendű alperes neve (III.rendű alperes címe, (IV.rendű alperes címe) IV. rendű, V.rendű alperes neve (V.rendű alperes címe V. rendű, VI.rendű alperes neve (V.rendű alperes címe) VI. rendű, a VII. rendű és a dr. Kovács Zsuzsa ügyvéd (Busch Ügyvédi Iroda 1075 Budapest, Madách tér 5.) által képviselt VIII. rendű alperesek ellen tulajdonjog bejegyzésének elrendelése, végrendelet érvénytelenségének megállapítása és ingatlan kiürítése iránt indított perében a Bíróság 2009. november 17. napján meghozott 28.P.20.615/2008/18. számú ítélete ellen az I. rendű alperes részéről 19. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét - a le nem rótt illeték viselésére vonatkozó rendelkezés kivételével - nem érinti.

Fellebbezett rendelkezéseit megváltoztatja, az I. rendű alperessel szemben az ingatlan kiürített birtokbaadására irányuló keresetet elutasítja és az I. rendű alperest perköltség fizetésére kötelező rendelkezést mellőzi.

Az illeték viselésére vonatkozó rendelkezést részben megváltoztatva az állam által viselt illeték összegét 304.700 (Háromszáznégyezer-hétszáz) forintra leszállítja. Kötelezi az ítéltábla az V. és VI. rendű alpereseket, hogy fizessenek meg az államnak az adóhatóság felhívására egyetemleges kötelezettséggel 247.800 (Kétszáznegyvenhétezer-nyolcszáz) forint kereseti illetéket.

Kötelezi az ítéltábla a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az I. rendű alperesnek 25.000 (Huszonötezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 54.000 (Ötvennégyezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

DJS (továbbiakban: örökhagyó) 2002. május 8. napján végintézkedés hátrahagyásával elhunyt. Az örökhagyó után a törvényes öröklés rendje szerint öröklésre jogosult rokonai nem voltak ismertek, a hagyatéki eljárásban a közjegyző hirdetményt bocsátott ki, amelyre azonban az örökhagyó hagyatékára igényt tartó rokon nem jelentkezett. Az V. és VI. rendű alperesek az örökhagyó 2001. február 2. napján kelt írásbeli magánvégrendelete alapján jelentettek be igényt a hagyatékra, melyben az örökhagyó minden ingó és ingatlan vagyonának örökösül őket jelölte meg. A hagyatéki eljárásban eljáró közjegyző észlelte, hogy az írásbeli magánvégrendelet alakilag kétféleképp. Az örökhagyó Ptk. 599. § (3) bekezdése szerinti szükség örökös a I. rendű alperes neve a végrendeletet nem fogadta el érvényesnek. Ezzel figyelemmel a közjegyző az örökhagyó hagyatékát - a ingatlan 298/10000 részét - ideiglenes hatállyal az I. rendű alperesnek adta át és felhívta az V. és VI. rendű alpereseket, hogy figyelembe nem vett igényüket perben érvényesíthetik.

Miután az V. és VI. rendű alperesek a megadott határidőben pert nem indítottak, a közjegyző a 2004. február 10. napján meghozott végzésével megállapította, hogy az ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzés teljes hatályúvá vált.

Az V. rendű alperes ezt követően indított pert az I. rendű alperessel szemben, az örökhagyó 2001. február 2. napján kelt írásbeli magánvégrendelet érvényességének megállapítására. A Bíróság a 2004. július 1-jén meghozott 13.P.85.584/2004/9. számú jogerős ítéletével a keresetet elutasította.

A II. és III. rendű alperesek az örökhagyó hagyatékát képező ingatlan résztulajdonosai, akik 2005-ben pert indítottak az I. rendű alperes ellen közös tulajdon megszüntetése iránt. A Bíróság a 2007. augusztus 30. napján meghozott 14.P.21.842/2005/30. számú jogerős ítéletével az ingatlan közös tulajdonát árverési értékesítés elrendelésével szüntette meg, amelynek végrehajtására még nem került sor.

Az V. és VI. rendű alperesek az örökhagyó halála után az ingatlan részilletőségének megfelelő lakrészbe beköltöztek és azt jelenleg is birtokban tartják.

A jogerős hagyatékátadó végzés alapján a hagyatékba tartozó ingatlanilletőségre az I. rendű alperes tulajdonjoga, valamint a VIII. rendű alperes jogelődje, a K V I vagyonkezelői joga bejegyzést nyert. Az ingatlan tulajdoni lapjára 2006. június 7-i időponttal széljegyzésre került a III. rendű alperes tulajdonjog bejegyzés iránti kérelme, valamint 2006. július 10. napján a VII. rendű alperes műemléki védetség feljegyzése iránti kérelme.

A felperesek az eljárás során módosított és kiegészített keresetükben az örökhagyó hagyatékát képező ingatlan 54/100 részilletőségét egyenlő arányban kérték

tulajdonukba adni törvényes öröklés címén, azzal, hogy a bíróság keresse meg a földhivatalt az I. rendű alperes tulajdonjoga és a VIII. rendű alperes vagyonkezelői joga törlésére, valamint a felperesek tulajdonjogának bejegyzésére és az alpereseket ennek tűrésére kötelezze. Az V., VI. rendű alperesekkel szemben előterjesztett keresetükben annak megállapítását kérték, hogy egymás közti viszonyukban az örökhagyó 2001. február 2. napján kelt végrendelet érvénytelen, mert az nem tartalmazza a keltezés helyét. Kérelmet terjesztettek elő továbbá a felperesek arra is, hogy a bíróság az I., továbbá az V. és VI. rendű alpereseket kötelezze arra, hogy a hagyatékot képező és az örökhagyó használatában álló lakrészt kiürített állapotban adják a felperes birtokába.

Tulajdoni igényük ténybeli alapjaként hivatkoztak arra, hogy a felperesek az örökhagyó M M nevű, 1994-ben elhunyt testvérének gyermekei, ezáltal az örökhagyó után a Ptk. 608. § (2) bekezdése alapján ők jogosultak örökölni. Erre tekintettel a hagyaték megnyíltakor a törvény erejénél fogva megszerezték a hagyaték tárgyát képező ingatlanilletőség tulajdonjogát. Utaltak arra, hogy az I. rendű alperest a teljesítésre felszólították, megkeresésükre azonban választ nem kaptak. Miután az V. és VI. rendű alperesek az örökhagyó írásbeli magánvégrendelete alapján tartottak igényt a hagyatékra, ezért kérik a felperesek a velük szemben a végrendelet érvénytelenségének megállapítását.

A felperesek az eljárást megindító keresetlevélben kizárólag tulajdoni igényüket terjesztették elő a tulajdonosként bejegyzett I. rendű és a tulajdonostársak a II. és III. rendű alperesekkel szemben, akiket tulajdonjoguk bejegyzésének tűrésére kérték kötelezni.

Az I. rendű alperes az első tárgyalásra szóló idézés és a keresetlevél kézhezvételét követően előterjesztett 10. sorszámú beadványában úgy nyilatkozott, hogy a felperesek örökös minőségüket közokiratokkal megfelelően igazolták, ezért azt nem vitatja. A Ptk. 194. § -ára hivatkozással viszontkeresetet terjesztett elő, amelyben a felpereseket a hagyatékkal kapcsolatos -összezszerűen meg nem jelölt - költségei megtérítésére kérte kötelezni. Kérte továbbá, hogy mivel képviselője a kitűzött tárgyaláson nem tud megjelenni, a bíróság azt távollétében tartsa meg. Az I. rendű alperes a felperesek utóbb előterjesztett - az ingatlan kiürítésére irányuló - kérelmére érdemi nyilatkozatot nem tett. Módosított viszontkeresetében a felpereseket összesen 947.574 forint és kamatai megfizetésére kérte kötelezni, ami a csatolt kimutatásban foglaltak alapján az ingatlannal kapcsolatos kiadások összessége. Álláspontja szerint a perre okot nem adott, ezért a bíróság a felpereseket kötelezze a perköltség megtérítésére.

A II. rendű alperes védekezésének tartalmából kitűnően a felperesi tulajdoni igény elutasítását kérte, mert előadása szerint azt szeretné, ha az ingatlan a I. rendű alperes neve tulajdonában maradna.

A III., IV. és VII. rendű alperesek a kereset teljesítését nem ellenezték.

Az V. és VI. rendű alperesek védekezésük tartalmából kitűnően a kereset elutasítását kérték, mert álláspontjuk szerint a végrendelet érvényes, ami alapján igényt tartanak a hagyatékra.

A VIII. rendű alperes a felperesek örökös minőségét nem vitatta, álláspontja szerint a perre okot nem adott, ezért a felperesek perköltségben való marasztalását kérte.

A felperesek az I. rendű alperes viszontkeresetét elismerték.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a felperesek és az V-VI. rendű alperesek vonatkozásában néhai DJ S, született M A örökhagyó, 2001. február 2. napján kelt írásbeli magánvégrendelete érvénytelen. A ingatlan örökhagyó javára II/8. és II/9. szám alatt bejegyzett 54/100 hányadának tulajdonosai egymás között $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányban törvényes öröklés jogcímén a felperesek. Megkeresni rendelte a Földhivatalt az ingatlanilletőség tekintetében az I. rendű alperes tulajdonjoga és a VIII. rendű alperes vagyonkezelői joga törlésére, továbbá a felperesek tulajdonjogának bejegyzésére. Kötelezte az I. rendű alperest, hogy 45 napon belül az ingatlan, örökhagyó tulajdonát képező és használatában álló lakrészét kiürített állapotban adja a felperes birtokába. Az V-VI. rendű alpereseket arra kötelezte, hogy 45 napon belül hagyják el az ingatlant. A I-III. és V-VIII. rendű alpereseket mindezek tűrésére kötelezte.

Kötelezte továbbá az elsőfokú bíróság a felpereseket, hogy egymás közt egyenlő arányban fizessenek meg az I. rendű alperesnek 947.574 forintot és annak 2007. október 11. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek személyenként 250.000 forint perköltséget. A felperesek és az I. rendű alperes viszonyában a teljesítéssel a felperesek kötelesek elől járni. A le nem rótt, összesen 836.960 forint illetéket az állam viseli.

Az indokolás szerint a felperesek, valamint a I., IV., VII-VIII. rendű alperesek viszonyában az ügy egyszerű megítélésű volt, mert az I. és VIII. rendű alperesek a felperesek törvényes öröklésre való jogosultságát nem vitatták, továbbá a felperesek az I. rendű alperes viszontkeresetét elismerték. Ezért ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróság a Pp. 221. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakra utalt.

A felperesek anyakönyvi kivonatokkal igazolták az örökhagyó szüleinek kiesését, illetve azt a tény, hogy ők az örökhagyó szüleinek leszármazói, ezáltal a Ptk. 598. § az 599. § (2) bekezdése és a 608. § (2) bekezdése alapján az örökhagyó törvényes örökösei. A Ptk. 629. § (1) bekezdése értelmében az írásbeli magánvégrendelet alaki érvényességi kelléke, hogy a végrendeleti minőség, keltének helye és ideje magából az okiratból kitűnjön. Az alaki kellék hiánya a végrendelet érvénytelenségét eredményezi, arra törvényes lehetőség nincs, hogy a hiányzó alaki kelléket az örökhagyó halála után egyéb módon pótolják. Erre figyelemmel a

bíróság a Ptk. 653. §-ának felhívása mellett a felperesek és az V-VI. rendű alperesek viszonyában a végrendelet érvénytelenségét megállapította.

A felperesek mint örökösök a hagyatékot a Ptk. 673. § (2) bekezdése értelmében az öröklés megnyíltával - elfogadás vagy bármely más jogcselekmény nélkül - megszerezték, ezáltal tulajdonosként a Ptk. 98. § -a és a 115, valamint a 116. §-sok alapján joggal kérték az I. rendű alperestől a ingatlan birtokba adását és tulajdonjoguk ingatlan-nyilvántartásba való feltüntetését.

A közös tulajdon megszüntetése iránt indított perben hozott ítélet végrehajtásra még nem került, ezért nem volt akadálya annak, hogy a bíróság a per tárgyát képező tulajdoni hányadot a felperesek tulajdonába adja.

A V-VI. rendű alperesek ehhez való joguk nélkül birtokolják a hagyatéki ingatlant ezért a felperesi kérelemnek megfelelően annak elhagyására kötelesek a Ptk. 193. § (1) bekezdése értelmében. A birtokbaadás határidejét a bíróság a Pp. 217. § (2) bekezdése szerint a kötelezettség természetét figyelembe véve határozta meg.

A felperesek perköltségben való marasztalásának akkor lett volna helye, ha a Pp. 80. § (1) bekezdésében meghatározott együttes feltételek fennállnak, tehát az I. rendű alperes nem tanúsított olyan magatartást, ami miatt a perindítás szükségessé vált, továbbá a követelést az első tárgyaláson -azonnal és feltétel nélkül - elismeri. Az első tárgyalásig az I. rendű alperes kizárólag olyan nyilatkozatot tett, miszerint a felperesek örökösi minőségét nem vitatja. Ez teljes körű elismerésként nem volt értékelhető. Ezért az I. rendű alperes a felperesekkel szemben peresztes lett, ezáltal a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az ügyvédi munkadíjból álló perköltség megfizetésére, amit a bíróság 400.000 forint + áfa összegben állapított meg a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján, figyelembe véve, hogy a viszontkeresete alapjául szolgáló kimutatást csak a harmadik tárgyaláson csatolta. A költségekkel kapcsolatos teljes körű nyilatkozatot ekkor sem tudott tenni, pontos nyilatkozatát követően viszont a felperesek a viszontkeresetet azonnal elismerték. A bíróság a beszerzett adó és értékbizonyítvány alapján megállapított pertárgy érték után számított kereseti és viszontkereseti illeték viselése felől a felperesek részére engedélyezett költségmentességre, továbbá az I. rendű alperes illetékmentességére figyelemmel az 1990. évi XCIII. tv. 4. §-a, 5. § (1) bekezdés a) pontja, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte, hogy az ítélőtábla az ingatlan birtokbaadására és perköltség megfizetésére kötelező rendelkezéseket mellőzze. Utalt arra, hogy az ingatlan birtokában soha sem volt, az ingatlant ténylegesen birtokban tartó V. és VI. rendű alperesek kiürítésre való kötelezése elegendő ahhoz, hogy a felperesek az ingatlan birtokában jussanak, szükség esetén bírósági végrehajtással. A felperesek keresetüket teljes körűen az első tárgyalást követően terjesztették elő. Az I. rendű alperes a felperesek örökösi minősége alapjául szolgáló tény, ezáltal azt, hogy az

örökhagyó hagyatéka őket illeti meg, az első tárgyalást megelőzően elismerte. Erre figyelemmel perköltségben való marasztalása megalapozatlan és méltánytalan. A bírói gyakorlat szerint a viszontkereset előterjesztését nem lehet a felperesnek járó perköltség szempontjából figyelembe venni. Abban az esetben ha perköltséggel kapcsolatos elsődleges érvelését a bíróság nem fogadná el, úgy másodlagosan a perköltség mérséklését kérte a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján.

A felperések fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az I. rendű alperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérték. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság helyesen kötelezte az I. rendű alperest, hogy az örökhagyó tulajdonát képező és használatában álló lakrészt kiürített állapotban adja a felperések birtokába. A csatolt tulajdoni lapból kitűnően az örökhagyó hagyatékát képező 54/100 rész illetőség tekintetében tulajdonosként az I. rendű alperes került bejegyzésre az ingatlan-nyilvántartásba. Az V. és VI. rendű alperések pusztán jogcím nélküli lakáshasználónak minősülnek és erre figyelemmel kell elhagyniuk az ingatlant. A Ptk. 187. § (2) bekezdése alapján jelen esetben a birtokos az I. rendű alperes, akitől a dolog időlegesen más személy hatalmába került. A jogcím nélküli lakáshasználók kiköltözését követően a felperések tulajdonjogának bejegyzéséig kizárólag az I. rendű alperes tekinthető az ingatlan birtokosának, ezért azt a felperések csak tőle vehetik át. Az I. rendű alperes mint álörökös köteles visszajuttatni részükre az örökségük tárgyát képező ingatlant, olyan helyzetet teremtve, mint ha a hagyatékot az illetékes közjegyző eleve a felperéseknek adta volna át. A kiürített állapotban történő birtokba adás kötelezettsége azért is terheli az I. rendű alperest, mivel éveken keresztül nem tette meg a jogszabályok által biztosított jogi lépéseket az ingatlan birtokának visszavétele érdekében, ezáltal abba olyan ingóságok kerülhettek, amire a felperések nem tarthatnak igényt, ezáltal elszállítási költségük sem terhelheti őket. Mindezekre figyelemmel az I. rendű alperes nem úgy járt el a birtokvédelem gyakorlása körében, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A Pp. 80. § (1) bekezdésének alkalmazására jelen esetben nem kerülhet sor, mert az I. rendű alperes a vele szemben előterjesztett keresetet az első tárgyaláson nem ismerte el. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, miszerint az a nyilatkozat, hogy a felperes örökös minőségét nem vitatja, nem tekinthető a kereset elismerésének. Az I. rendű alperes egyébként a perre okot adott, mert a felperések felszólító levele ellenére mereven elzárkózott a jogvita peren kívüli rendezésétől, ezáltal felperések követelésüket kizárólag perben érvényesíthették. Az eljárás több mint 3 évig volt folyamatban, amelynek során képviselőjük folyamatosan érdemi jogi szolgáltatást nyújtott részükre, ezért nem merült fel olyan körülmény, ami az elsőfokú ítéletben megállapított ügyvédi munkadíj mértékének csökkentését indokolná.

A fellebbezés alapos.

A perbeli adatok alapján megállapítható, hogy a hagyatéki eljárásban az V. és VI. rendű alperesek az örökhagyó írásbeli magánvégrendelete alapján tartottak igényt az ingatlan hagyatékra, amelynek megfelelő lakrészbe az örökhagyó halála után be is költöztek, ebből következően a hagyatékot ténylegesen ők birtokolják. Fellebbezési ellenkérelmükben a felperesek a Ptk. 187. § (1) bekezdésére hivatkozással helytállóan utaltak arra, hogy bejegyzett tulajdonosként az I. rendű alperes is birtokosnak tekinthető, mert annak ellenére, hogy a dolog ténylegesen nem birtokolta, tulajdonjoga folytán azonban a dolog felett hatalmat gyakorolhatott. A Ptk. 193. § (1) bekezdése értelmében azonban a dolog kiadására, a perbeli esetben az ingatlan kiürített állapotú birtokbaadására csak az kötelezhető, aki annak ténylegesen birtokában van. A hagyatéki ingatlant kizárólag az V. és VI. rendű alperesek birtokolják, ezért az elsőfokú bíróság megalapozatlanul kötelezte az I. rendű alperest az ingatlan kiürített birtokba adására. A felperesek érvelésüknek megfelelően maguk is olyan helyzetbe kerülnek, mint amiben az I. rendű alperes volt a hagyatéka részére való átadásakor, mert az V. és VI. rendű alperesek ekkor már az ingatlant birtokba vették.

A kiürítési kötelezettség tekintetében külön kiemeli az ítéletábrla, hogy a körülmények folytán az ingatlanban az örökhagyó hagyatékát képező, valamint az V. és VI. rendű alperesek tulajdonát képező ingóságok lehetnek. A hagyatéka tartozó ingóságok tulajdonját a felperesek a Ptk. 673. § (2) bekezdése értelmében az öröklés megnyíltával egyidejűleg megszerezték, ezáltal azokkal az I. rendű alperes nem rendelkezhet, így azok lakásból való eltávolítására sem kötelezhető. Az V. és VI. rendű alperesek tulajdonát képező ingóságok ingatlanból való eltávolítása pedig nem az I. rendű alperes, hanem tulajdonosok kötelezettsége.

Megalapozatlan a felperesek fellebbezési ellenkérelmének érvelése, melynek tartalmából kitűnően az I. rendű alperes birtokbaadási és kiürítési kötelezettsége azért indokolt, mert neki felróhatóan nem tett jogi lépéseket az ingatlan birtokának visszavétele érdekében, a birtokvédelem gyakorlása körében nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható volt. Ezzel összefüggésben kiemeli az ítéletábrla, hogy a felperesek nem jogosultak az I. rendű alperes magatartásának kifogásolására és arra jogot sem alapíthatnak. Az örökhagyó hagyatéka a Ptk. 599. § (3) bekezdésének rendelkezése alapján szükségszerűen azért került az I. rendű alperes javára átadásra, mert a hagyatéki eljárás során a törvényes öröklés rendje szerint öröklésre jogosult rokonok nem voltak ismertek. Bejegyzett tulajdonjogára figyelemmel az I. rendű alperes mint jóhiszemű jogszerző - a felperesek tulajdoni igényének bejelentéséig - tulajdonosi jogait belátása szerint, szabadon gyakorolhatta.

Az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben a felperesek tulajdoni igénye vonatkozásában a Pp. 80. § (1) bekezdésében meghatározott feltételek fennálltak. A Ptk. 598. §- a értelmében az ember halálával hagyatéka mint egész száll át az örökösre. Ebből következően az öröklés jogutódlás, amelynek folytán a hagyatéka tárgyat képező vagyontárgy tulajdonját az örökhagyó halála folytán örökösé szerzi meg. Egyes vagyontárgyak vonatkozásában az tulajdonjogot nyilvántartás

igazolja, ingatlan, gépkocsi ... stb.), amelyre figyelemmel szükségszerű, hogy az örökhatyó halálával bekövetkezett jogváltozás rendezést nyerjen. Ezt a célt szolgálja a hagyatékí eljárás, amelynek során a hagyaték átadására vonatkozó rendelkezés tanúsítja a tulajdonjogot megszerző jogutód, örökös személyét. A hagyatékí eljárásról szoló 6/1958. (VII. 4.) IM rendelet (továbbiakban: He.) 4. § (1) bekezdése értelmében I.rendű alperes nevelopolgár után belföldön maradt ingatlanvagyonot leltározni kell, ebből következően ingatlanhagyaték esetén a hagyatékí eljárás lefolytatása kötelező. Ha a hagyatékí eljárás során a hagyaték öröklésre nem jogosult személynek kerül átadásra, az eljárásban részt nem vett, öröklésre jogosult személy öröklési igényét a hagyatékí eljárásban a He. 76/A § rendelkezései folytán a hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedésétől számított egy éven belül érvényesítheti, amely határidő elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye. Az egy éves határidő elteltét követően az eljárásban mellőzött érdekelt igényét a Legfelsőbb Bíróság PK 262. számú állásfoglalása szerint a törvény rendes útján, perben érvényesítheti. Mindezekre figyelemmel az egy éves határidőt követően az öröklésre jogosult öröklési igényének perbeli érvényesítése esetén a perre nem az ellenérdekű fél, az alperes, hanem az igényérvényesítéssel késlekedő felperes - a jelen perben a felperesek - ad okot. Ezzel összefüggésben a felperesek megalapozatlanul hivatkoztak arra, hogy az I. rendű alperes a peren kívüli felszólításuk ellenére követelésüket nem teljesítette, ezáltal a perre okot adott. A felperesek a 2006. november 13. napján kelt levelükben az I. rendű alperes vagyonkezelőjétől a hagyatékba tartozó ingatlanilletőség részükre való „átadását” kérték, amelynek eredménytelensége folytán terjesztették elő a tulajdonjoguk érvényesítésére perbeli keresetüket, amelyben tulajdonjoguk megállapítását öröklés jogcímén kérték. Ezzel összefüggésben kiemeli az ítéletábla, hogy az I. rendű alperes bejegyzett tulajdonosként a Ptk. szabályai alapján kizárólag élők közötti jogügylettel, átruházással rendelkezhetett volna a felperesek javára az ingatlanilletőség tulajdonjogának „átadásáról”. Mindezekre figyelemmel az I. rendű alperes olyan tartalmú peren kívüli jognyilatkozatot nem tehetett, amely alapján az örökhatyó halálának időpontjára visszamenő hatállyal, öröklés jogcímén a felperesek tulajdonjoga bejegyezhető. Ennek tárgyában csak a bíróság rendelkezhet, ebből következően a felperesek igényérvényesítse szempontjából az I. rendű alperes a perre nem adott okot.

A Pp. 3. § (2) bekezdése értelmében a bíróságnak a felek által előadott kérelmeket és nyilatkozatokat nem alakszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint kell figyelembe vennie. A felperesek keresetlevelükben törvényes örökösí minőségükre alapítva kérték a hagyatékba tartozó ingatlanilletőségre tulajdonjoguk bejegyzését. Az I. rendű alperes a keresetlevelél kézhezvételét követően az abban foglaltakra figyelemmel írásban előterjesztett beadványában nyilatkozott úgy, miszerint a felperesek örökösí minőségét nem vitatja. Ennek tartalma alapján egyértelműen megállapítható, hogy az I. rendű alperes a felperesek örökösí minőségének elismerésével az erre alapított tulajdoni igényüket is elismerte, mert ellenük, mint tulajdonosokkal szemben jelentette be viszontkeresetét az ingatlannal kapcsolatos költségei megtérítésére. Beadványát az első tárgyalást megelőzően terjesztette elő, amelyben a kitűzött tárgyalás távollétében való megtartását kérte. Az első

tárgyaláson az I. rendű alperes érdemi védekezését tartalmazó beadvány ismertetésre került, ami az I. rendű alperes képviselőjének távolléte ellenére, a keresetlevélben előterjesztett tulajdoni igény első tárgyaláson való azonnali elismerésének minősül. A kifejtettek alapján a Pp. 80. § (1) bekezdésében meghatározott mindkét feltétel teljesült, ezáltal az elsőfokú bíróság a felperesek tulajdoni igénye tárgyában a Pp. 78. § (1) bekezdésére hivatkozással megalapozatlanul kötelezte az I. rendű alperest a perköltség megfizetésére.

Az előzőekben kifejtettek szerint a felperesnek az I. rendű alperessel szemben az ingatlan kiürített állapotú birtokba adására irányuló kérelme alaptalan, a felperesek e kérelem tárgyában pervesztesek, ezért az I. rendű alperes ezzel összefüggésben sem kötelezhető a perköltség megfizetésére.

A kifejtettek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint megváltoztatva, a felpereseknek az I. rendű alperessel szemben a perbeli ingatlan kiürített állapotban való birtokba adására irányuló keresetet elutasította. A kifejtettek alapján a Pp. 80. § (1) bekezdése, valamint a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az I. rendű alperessel szemben előterjesztett kérelmek tárgyában a perköltség a felpereseket terheli. Az I. rendű alperes ugyan az elsőfokú eljárásban a felperes perköltségben való marasztalását kérte, fellebbezésében azonban kizárólag a perköltség fizetésére vonatkozó rendelkezés mellőzését kérte, amely kérelemhez a másodfokú bíróság kötve van. Ezért az ítéletábra e kérelemnek megfelelően az I. rendű alperest perköltség megfizetésére kötelező rendelkezést mellőzte.

A Pp. 253. § (3) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság a fellebbezési kérelem és fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül határozhat a le nem rótt illeték, valamint a állam által előlegezett, meg nem fizetett költségek megtérítéséről. Az ítéletábra észlelte, hogy az elsőfokú bíróság nem megfelelően rendelkezett a le nem rótt illeték mértékéről és annak viseléséről. Erre tekintettel a fellebbezési korlátot figyelmen kívül hagyva rendelkezett az ítéletábra az ezzel kapcsolatos ítéleti rendelkezések megváltoztatásáról. A perbeli adatok szerint a felperes kizárólag tulajdoni igénye tekintetében a keresetlevélben jelölte meg a pertárgy értékét 2.646.000 forintban, ami a hagyatékba tartozó ingatlan lakott értéke. A keresetlevél előterjesztését követően újabb alpereseket perbe vonva, velük, valamint az I. rendű alperessel szemben további kérelmeket terjesztettek elő, amelyek tekintetében azonban a pertárgy értékét nem jelölték meg. Az elsőfokú bíróság indokolásából kitűnően a perköltség viseléséről a keresetlevélben megjelölt értéktől eltérő, a Pp. 26. §-a alapján „megállapított” pertárgyérték alapján határozott, ami azonban azért megalapozatlan, mert annak összegszerűségét nem jelölte meg, ezáltal annak helyessége sem vizsgálható. Ezért a pertárgy helyes értéke tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását az ítéletábra a következőkkel egészíti ki:

Az V. és VI. rendű alperesek jogalap nélkül vannak az ingatlan birtokában, ezért a hagyaték értéke szempontjából a beköltözhető érték az irányadó, ami a hagyatéki eljárásban beszerzett adó- és értékbizonyítvány szerint 3.780.000 forint. A

felperesek az I. rendű alperessel szemben tulajdonjoguk bejegyzését kérték, továbbá az ingatlan birtokbaadására való kötelezését. Az első kérelem tekintetében az érték az ingatlan értéke, 3.780.000 forint, a második kérelem tárgyában pedig az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) 39. § (3) bekezdés b) pontja alapján 350.000 forint irányadó. Ezt összesítve, a felperesek kérelmének értéke az I. rendű alperessel szemben 4.130.000 forint.

A felperesek az V. és VI. rendű alperesekkel szemben a végrendelet érvénytelenségének megállapítását kérték, ami tekintetében a kérelem értékére a felpereseket az érvénytelenség esetén megillető hagyaték értéke az irányadó, ami azonos a fenti 3.780.000 forintos ingatlanértékkel és a birtokbaadásra irányuló kérelem tekintetében irányadó 350.000 forintos értékkel, ami összesen szintén 4.130.000 forint.

Mindezek alapján a kereset tekintetében az összesített pertárgyérték 8.260.000 forint, ami után a le nem rótt 6 %-os kereseti illeték 495.600 forint.

Az I. rendű alperes viszontkeresete tekintetében a pertárgy értéke a követelés értéke, azaz 947.574 forint, ami után a le nem rótt viszontkereseti illeték 56.900 forint.

Az előzőekben kifejtettek alapján az I. rendű alperessel szemben előterjesztett kérelmek tekintetében a költségek a felpereseket terhelik. Költségmentességükre figyelemmel ezért a 4.130.000 forint érték után számított 247.800 forint kereseti illetéket a felperesek helyett az állam viseli. Ehhez hozzáadva az I. rendű alperes illetékmentessége folytán le nem rótt 56.900 forint viszontkereseti illetéket, az államot terhelő illeték helyes összege 304.700 forint, ezért az ítéltábla az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatva, az államot terhelő illetéket erre az összegre leszállította.

Figyelman kívül hagyta az elsőfokú bíróság, hogy a felperesek az V. és VI. rendű alperesekkel szemben előterjesztett kérelmek vonatkozásában pernyertesek, ezért e körben a felperesek által le nem rótt illeték pervesztességük folytán a Pp. 78. § (1) bekezdésére utalással a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint az V. és VI. rendű alpereseket terheli. Ennek alapján az ítéltábla a további le nem rótt kereseti illeték megfizetésére az V. és VI. rendű alpereseket kötelezte.

A másodfokú eljárásban fellebbezési kérelmeit tekintve az I. rendű alperes pernyertes lett, ezért az ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felpereseket az I. rendű alperes képviselőjével felmerült ügyvédi munkadíj, mint másodfokú perköltség megfizetésére. Ennek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése szerint mérlegeléssel 20.000 forintban határozta meg, amit 25 % áfa is terhel. Az I. rendű alperes által le nem rótt fellebbezési illetéket a felperesek költségmentességére tekintettel a 6/1986 (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2010. május 20.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Hegedűs Mária s.k.,
előadó bíró

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: